

Този основен принцип е залегнал в чл. 2, ал. 1 на Закона за народното здраве.

В чл. 26 на същия закон е определено правото на гражданите за свободен избор и лечение от лекар и стоматолог, както и от някои специалисти от звената за първична и специализирана медицинска помощ. Регламентирани са видовете медицински специалисти, които оказват безплатна първична и специализирана медицинска помощ. Уредено е и правото на безплатна медицинска помощ при спешни случаи, аборти по медицински показания и при бременност от изнасилване, както и правото за безплатни консултации и лечение по медицински показания и по предписание на лекар или стоматолог от звената за първична и специализирана медицинска помощ, включително болничното и санаториалното лечение в публичните здравни заведения и заведенията за социални грижи.

Безплатната медицинска помощ включва и задължителните имунизации и противоепидемични мероприятия по предписание на органите на Държавния санитарен контрол, както и лекарствените средства частично или изцяло платени от съответните бюджети за домашно лечение на гражданите, страдащи от хронични заболявания, определени от министъра на здравеопазването.

Следователно, в ал. 1, 2, 3 и 4 на чл. 26 от ЗНЗ е осигурено правото на гражданите за достъпна медицинска помощ и за безплатно ползване на медицинско обслужване.

Предоставянето на достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване в публични здравни заведения се осъществява с Наредба N 3 за организацията на извънболничната медицинска помощ (обн. в ДВ бр. 20/1996 г.; изм. бр. 3/1997 г.) и Наредба N 16 за организацията на болничната медицинска помощ в държавните болнични заведения (обн. в ДВ бр. 76/1996 г.; изм. бр. 114/1997 г.), с което е изпълнено изискването на чл. 52, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Съгласно Наредба N 3 всички граждани, насочени за преглед и лечение към съответни специалисти от личния лекар ползват безплатна медицинска помощ. Освен това гражданите получават

безплатна медицинска помощ от лекари специалисти без насочване от личния лекар в случаите, когато се водят на диспансерно наблюдение, както и при спешни случаи. Безплатна медицинска помощ се осигурява и за болните със заболявания от туберкулоза, хронични неспецифични белодробни заболявания, злокачествени новообразования, психични, професионални, инфекциозни, венерически заболявания и СПИН, оказвана от съответни специализирани звена в системата на здравеопазването.

Съгласно Наредба N 16 за организацията на болничната медицинска помощ в държавните болнични заведения (обн. в ДВ бр. 76 от 1996 г.; изм. бр. 114 от 1997 г.) болните се насочват за приемане в болница с медицинско направление, издадено от медицински специалисти, работещи в същото и други здравни заведения, както и от медицински специалисти, упражняващи частна медицинска практика. С този текст е уредено правото на безплатно болнично лечение на гражданите в съответното здравно заведение, към което са насочени от медицински специалисти, преценили нуждата от болнично лечение. По този начин е уредена възможността гражданите да бъдат насочвани във всяка болница, съобразно необходимостта да получават съответна висококвалифицирана и специализирана безплатна медицинска помощ по указания ред.

II. С текстът на ал. 5 от чл. 26 се дава възможност за получаване на медицинска помощ и извън тази по цитираните ал. 1, 2, 3 и 4 на чл. 26 от ЗНЗ, която се заплаща при условия, ред и тарифа, определени с наредба на мниистъра на здравеопазването.

Разпоредбата на чл. 26, ал. 5 на ЗНЗ не противоречи на чл. 52, ал. 2 от Конституцията, тъй като съгласно чл. 46 от ЗНЗ бюджета на публичното здравно заведение се образува от субсидии от републиканския и общинския бюджет, от собствени приходи, дарения и други източници.

Съгласно чл. 45, ал. 1 от Закона за устройството на държавния бюджет „извънбюджетни са всички средства, които се събират и разходват по силата на закон от държавните органи и бюджетните организации“. В & 8 от Допълнителните разпоредби на ЗНЗ е

регламентирано правото на здравните заведения да откриват извънбюджетни сметки като допълнителен източник на финансиране на тяхната дейност. Извънбюджетните средства се осигуряват в съответствие с посочения по-горе параграф и от платени медицински услуги, които са регламентирани с чл. 26, ал. 5 от ЗНЗ.

Следователно твърдението на Главния прокурор, че регламентирането на реда и условията за финансиране на здравеопазването и по извънбюджетен път е с подзаконов нормативен акт е неоснователно, тъй като с двата закона - ЗНЗ и ЗУДБ се създава правна възможност и ред за откриване на извънбюджетни сметки, в които постъпват средствата от платени медицински услуги. Тези средства са един минимален и несигурен източник на финансиране на здравеопазването.

Текстът на ал. 5 не ограничава правото на гражданите за безплатно медицинско обслужване и достъпна медицинска помощ. Това произтича и от обстоятелството, че със създаването на ал. 5, не е отпаднало задължението на държавата да финансира здравеопазването.

Заплащането на медицинската помощ по избор на пациента може да се приеме че е един от допълнителните други източници за финансиране на системата за здравеопазване.

III. В чл. 52, ал. 1 и 2 от Конституцията не съществува изискване въвеждането на здравното осигуряване да предхожда установяването на възможност за предоставяне на платена медицинска помощ. Следва да се има предвид, че правото на достъпна медицинска помощ и безплатна медицинска помощ се осигурява еднакво, както при бюджетно финансиране на здравеопазването, така и чрез здравно осигуряване. С оглед на това, правната възможност за предоставяне на платени медицински услуги, не следва да се обвързва с основния начин на финансиране на здравеопазването.

IV. Осигуряването на безплатна акушерска помощ по силата на чл. 47, ал. 2 от Конституцията е част от правото за безплатна медицинска помощ, уредено с ал. 1, 2, 3 и 4 на чл. 26 от ЗНЗ.

Следователно, правото на бременните жени и на родилките да получат достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване, е гарантирано от закона.

С оглед гореизложеното, моля да бъде отхвърлено искането на Главния прокурор на РБ за установяване на противоконституционност на чл. 26, ал. 5 от ЗНЗ.

МИНИСТЪР

доц. П. Бояджиев

/V